

Sosial kompetanseplan for Minde skole

Revidert nov. 2023

BERGEN
KOMMUNE

INNHold:

Mål:	4
Definisjoner	4
Forebygging:	9
Sosial kompetanseplan for alle trinn	14
Aktivitetsplikt	23
Rutiner	24
Skjema - aktivitetsplan	26
Vedlegg	33

Innledning

Fra opplæringsloven

Kapittel 9A. Elevene sitt skolemiljø

I opplæringslovens §9 A-2 er elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø beskrevet. Her heter det:

«Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.»

Dette innebærer at skolen har ansvaret for å skape et godt læringsmiljø som fremmer den enkelte elevs faglige og sosiale utvikling, helse og trivsel i skolehverdagen.

I tillegg har også foreldrene både rett og plikt til å medvirke til at barnet får et trygt skolemiljø i kraft av sitt hovedansvar for barnets oppvekst og omsorg.

Skolens visjon er «Å lære for livet og leve for læring»

Danning og utdanning skal gå hånd i hånd, elevene våre skal ikke bare lære fag, men lære seg å mestre og takle ulike situasjoner som vil oppstå både i arbeidsliv og i interaksjoner med andre – gjennom et helt liv.

Å lære barn og unge mestringsstrategier er en god investering for framtiden, fordi de vil ta med seg disse strategiene inn i sitt voksenliv og kunne mestre jobb og familieliv bedre.

Fra overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen – LK 20.

Sosial læring og utvikling

Skolen skal støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling gjennom arbeid med fagene og i skolehverdagen for øvrig. Elevens identitet og selvbylde, meninger og holdninger blir til i samspill med andre. Sosial læring skjer både i undervisningen og i alle andre aktiviteter i skolens regi. Faglig læring kan ikke isoleres fra sosial læring. I det daglige arbeidet spiller derfor elevenes faglige og sosiale læring og utvikling sammen. Å kunne sette seg inn i hva andre tenker, føler og erfarer, er grunnlaget for empati og vennskap mellom elevene. Dialog står sentralt i sosial læring, og skolen skal formidle verdien og betydningen av en lyttende dialog for å takle motstand. I møte med elevene skal lærerne fremme kommunikasjon og samarbeid som gir elevene mot og trygghet til å ytre egne meninger og til å si ifra på andres vegne. Å lære å lytte til andre og samtidig argumentere for egne syn gir elevene et grunnlag for å håndtere uenighet og konflikter, og for å søke løsninger i fellesskap. Alle skal lære å samarbeide, fungere sammen med andre og utvikle evne til medbestemmelse og medansvar. Elevene og hjemmet har også et ansvar for å bidra til et godt fellesskap og miljø. Slik den enkelte elev bidrar til fellesskapet på skolen, bidrar fellesskapet til den enkeltes trivsel, utvikling og læring.

Mål:

Det systematiske skolemiljøarbeidet skal være hjemlet i Opplæringslovens §9A og ha som mål at miljøet ved Minde skole skal oppleves inkluderende, trygt og godt for alle elever.

Definisjoner

- **Krenkende atferd** er ord og handlinger som gjør at noen føler seg såret, utrygg, redd eller lei seg
- **Mobbing** er når en person blir utsatt for negative handlinger fra en eller flere personer gjentatte ganger og over en viss tid. Gjentatt erting på en ubehagelig og sårende måte er også mobbing.
- **Utestenging** betyr at noen blir holdt utenfor en gruppe eller klasse.
- **Vold** innebærer at noen bruker fysisk makt for å skade andre. Vold er fysiske eller psykiske overgrep for å tvinge gjennom viljen sin, eller få utløp for aggresjon.
- **Rasisme** er når noen blir utsatt for usaklig forskjellsbehandling eller diskriminering basert på etnisk tilhørighet, nasjonalitet eller utseende knyttet til opprinnelse.
- **Diskriminering** betyr at en person blir dårligere behandlet enn en annen på grunn av personens funksjonevne, religion, hudfarge, nasjonale eller etnisk opprinnelse, kjønn, seksuell legning og kjønnsidentitet, leveform eller politisk orientering.

Krenkende atferd

Konkretisering av hva krenkende atferd kan være. Dette skal tas opp i klassene hver høst.

Krenkende atferd er atferd som gjør at noen føler seg såret, utrygg, redd eller lei seg.

Eksempler på krenkende atferd som vi skal reagere på:

Elev-elev

- Utestengelse
- Avvisende kroppsspråk/ avvisende mimikk
- Kommentarer, f.eks på utseende
- Spre rykter
- Truer
- Fysisk
- Blikk (himling med øynene), stønning
- Hånlig latter.
- Ufin språkbruk
- Ignorering
- Negative kommentarer om andre i plenum
- Ytre at man er bedre enn andre
- Snakke nedsettende til andre
- Stikke av med tingene til medelever
- Tillate seg å slå og sparke andre
- Kallenavn
- Latterliggjøring og le av andre

Lærer-elev

- Avvisende kroppsspråk/ avvisende mimikk
- Kommentarer, f.eks på utseende
- Blikk
- Spre rykter
- Truer
- Fysisk
- Bruk av ironi/sarkasme
- Negativt kroppsspråk
- Ignorere
- Avvisning
- Skriking, korrigere adferd med for høy stemme
- Latterliggjøring
- Uthenging av elever
- Sukke oppgitt
- Korrigere elev gjentatte ganger i timen
- Nedlatende kommentarer om elever
- Himle med øynene
- Ensidig negativt fokus
- Usynliggjøring

Hva kan vi gjøre?

- Trivselslederprogram
  - Rose positiv atferd
  - Jevnlig samtaler i klassen/ enkeltelever
  - Klassemøte
  - Hemmelig venn o.l på klassenivå
  - Fadderordning
  - Lav terskel skole/hjem
  - Sosiale tiltak skole/ hjem
  - Vennegrupper
  - Fellesaktiviteter skole
  - Samarbeid med sfo
  - Samarbeid med andre instanser - helsesøster, barnevern, ppt
  - Klasseregler/ordensregler
  - Meldeplikt hvis vi ser at en lærer viser uakseptabel adferd
  - Ta tak i episoder som dukker opp
  - Være et godt forbilde
  - Slå hardt ned på upassende atferd
  - Være konsekvent
  - Voksne være tilstede i god tid før timer starter og vent til siste elev har gått ut
  - Tett dialog med foreldre, lav terskel for å ta kontakt
  - Snakke med elevene og eksemplifisere hva krenkelse er/kan være
  - Skape rom for å prøve og feile.
  - Relasjonsbygging i klassen gjennom styrt lek
  - Nulltoleranse for slik atferd uansett om det er dine elever eller ikke
  - Forebygge ved å gjøre elevene bevisst på hva som er krenkende adferd og at det er viktig at alle passer på at ingen blir plaget.
-
- Godkjent i SU 220216

Elevsyn

På Minde skole har vi et positivt elevsyn. Dette innebærer følgende:

Vi møter elevene med respekt

- Vi møter eleven og deres foresatte med positive holdninger
- Vi er bevisst eget kroppsspråk, stemmebruk, språkbruk og egen holdning
- Vi ser den enkelte elev
- Vi lytter til elevene og tar dem på alvor
- Vi viser omsorg
- Vi møter forberedt til undervisningen

Vi har ambisjoner på elevenes vegne, både faglig og sosialt

- Vi legger til rette for et godt klasse- og læringsmiljø hvor den enkeltes trygghet, trivsel, læring og mestring er sentralt
- Vi har tydelige forventninger til elevene og veileder og støtter dem, faglig og sosialt
- Vi har tro på at elevene ønsker å lykkes
- Vi gir bekreftelser og konstruktive framovermeldinger i tråd med elevenes forutsetninger

Vi tror at elever som er aktive og deltakende, lærer best

- Vi legger til rette for at elevene er aktive og bevisste i forhold til egen læring
- Vi gir elevene rom til å utvikle nysgjerrighet, kreativitet og selvstendighet
- Vi benytter varierte og utforskende arbeidsmåter

Vi legger til rette for positive opplevelser, individuelt og i grupper

- Vi er trygge og gode klasseledere og rollemodeller
- Vi legger til rette for varierte aktiviteter og fellesopplevelser som fremmer relasjoner og inkludering, læring og mestring
- Vi bruker positive tilbakemeldinger for å gi det enkelte barns mestringsopplevelser, både faglig og sosialt

Forebygging:

Tydelige voksne

- Mobbing diskuteres i skolemiljøet jevnlig, og følges opp i klassene/SFO.
- De voksne skal alltid bry seg
- Alle skal være kjent med ordens- og trivselsregler
- De voksne skal lære elevene at det å si fra om mobbing, ikke er sladring
- De voksne skal ikke bruke taushetsplikten som middel for å skjule konflikter
- Skolen legger vekt på god og tydelig klasseledelse.

Organisering

- Det store friminuttet er delt mellom 1.-4. trinn og 5.-7. trinn
- Uteskole-dager gir glade barn
- Morgensamlinger
- Trivselsledere
- Fadderordninger fra første trinn
- Bli-kjent-dag
- Aktivitetsdager for hele skolen og for småtrinn og mellomtrinn
- BliMe-dansen (for alle)
- Aldersblandede aktiviteter
- Aktivt elevråd
- Klasseregler (noen få, lett synlige)
- Elevsamtaler (ikke timeplanfestet)

Inspeksjonsrutiner

- Alle voksne skal bruke refleksevest.
- Utsatte områder på skolen og uteområdet er kartlagt
- Voksne må være obs på spesielle ute- og inneområder
- Voksne er ute før skolestart, i friminutt og midttimer
- De voksne fordeler seg etter angitt plan
- Toalettene skal inspiseres hvert friminutt/midttimer
- Voksne må være obs på utestenging av elever fra lek m.m.
- Voksne må være seg bevisst aktivitetsplikten – jfr opplæringslova §9A

Skole-/hjemmsamarbeid

- Obligatorisk foreldremøte hver høst
- Skolen oppfordrer til vennegrupper
- Infoskriv til foreldrene
- Utviklingssamtaler og telefonkontakt
- FAU og SU
- Oppfordring til positive aktiviteter: vennegrupper, lesevake, spillkvelder, hytteturer.
- Klassekontaktene har ansvar for å planlegge og gjennomføre ett trivselstiltak om høsten og ett om våren.

Minde skole bruker Trivselslederprogrammet, Zippys venner, Eple og Passport. Dette er programmer som hjelper oss med å skape et godt skolemiljø og forebygge mobbing.

Trivselslederprogrammet (TL)

- TL er Skandinavias største program for aktivitet og inkludering i barne – og ungdomsskolen.
- På TL skoler skal barn og ungdom være aktive og inkluderende – med store smil om munnen.
- Elever trenes opp til å ta et ekstra ansvar for å få alle med i leken.
- Mobbefrie trivselsledere er elever som bidrar til et samhold og et tryggere skolemiljø gjennom organisert aktivitet i friminuttene.
- TL jobber for å inkludere medelever i lek og aktivitet i skolegården.
- TL styrker det psykososiale miljøet ved blant annet å legge til rette for at elever skal kunne bygge gode vennsksapsrelasjoner.
- TL-programmets mål:
  - Gi økt trivsel
  - Gi økt og mer variert aktivitet i friminuttene
  - Bygge vennskap
  - Forebygge konflikter og mobbing
  - Gi inkluderende, vennlige og respektfulle elever

Zippys venner

Organisasjonen «Voksne for barn» har som mål å skape et godt psykososialt miljø, og jobber med tiltak og program på området barn og unges psykiske helse. «Voksne for barn» har implementert og utviklet programmet «Zippys venner» i Norge siden 2004. Evalueringen viser at programmet har en positiv effekt på mestring og sosial støtte. Effektstudier viser at programmet gir økt mestring og reduksjon av mobbing.

«Zippys venner» består av et grunnprogram på 24 timer for 1. og 2.trinn, og en videreføring for 3. og 4.trinn som heter "Eple". For mellomtrinnet heter programmet "Passport".

1.og 2.trinn

Mål:

Mestre dagliglivets problemer

Identifisere og snakke om følelser

Støtte andre som har det vanskelig

3. og 4.trinn

Mål:

Å utvikle mange og fleksible mestringsstrategier og fokusere på sosial støtte

Modulene er:

Følelser

Kommunikasjon

Venner og uvenner

Å takle konflikter

Å takle forandring og tap

Vi mestrer det sammen

Passport: Livsmestring

Målet med Passport- Livsmestring er at barn i alderen ni til elleve år skal lære å mestre vanskelige situasjoner og følelser. Dette vil hjelpe dem med å takle utfordringer og problemer gjennom livet og skal fremme psykisk helse og livsmestring for alle barn, uavhengig av kjønn, nasjonalitet, akademiske evner og familiebakgrunn. Kurset går over 17 timer. Passport har de samme målene og det samme teoretiske grunnlaget som Zippys venner som blir brukt på 1.-4. trinn.

På Minde skole startet vi med utprøving av «Passport: Livsmestring» på 5. trinn høsten 2019, og det innføres fast på 5. og 6. trinn fra høsten 2020.

Modulene er:

- Følelser
- Relasjon til andre
- Vanskelige situasjoner
- Rettferdighet, rett og urett
- Forandringer i livet, sorg og tap

Sosial kompetanseplan for alle trinn

Sosial kompetanse er:

- en forutsetning for verdsetting, vennskap og sosial integrering
- en ressurs for å mestre stress og problemer
- en viktig faktor for å motvirke utviklingen av problematferd

Barn og unge stiller sosiale krav til hverandre. Å være sosialt kompetent i forhold til jevnaldrende dreier seg om å mestre og tilpasse seg bestemte miljøer med sosiale verdier, krav og normer på lik linje med det som finnes i sosiale miljøer mellom voksne.

I skolen kan det være nyttig å ta utgangspunkt i fem grunnleggende dimensjoner (UDIR):

Empati

Empati er viktig for å kunne etablere vennskap og nære relasjoner til andre, og vil også fungere som en motvekt mot for eksempel mobbing og vold. Empati er situasjonsbestemt og kan derfor utvikles og endres. Skal elevene utvikle empati, bør de møte empatiske lærere.

Begrepsforklaring: å ha forståelse for andres perspektiver, tanker og følelser. Kunne leve seg inn i andres situasjon, vise medfølelse, ta hensyn og kunne tolke og forstå følelsesuttrykk.

Samarbeid

En viktig side ved samarbeid er å følge regler og beskjeder. Samarbeid innebærer å dele, hjelpe andre og være gjensidig avhengig av hverandre. Samarbeid bør øves på i realistiske sammenhenger, og det må verdsettes og utøves aktivt.

Selvhevdelse

Evne til selvhevdelse er ofte avgjørende for å kunne delta aktivt i sosiale fellesskap. I dette ligger også evnen til å kunne si nei til det du for eksempel helst ikke bør være med på. Selvhevdelse omfatter å be andre om hjelp, kunne stå for noe selv og å reagere på andres handlinger.

Begrepsforklaring: å kunne hevde seg selv og egne meninger på en god måte, våge å stå imot gruppepress, ta initiativ og bli med på lek og samtaler som allerede er i gang, delta uoppfordret og invitere andre.

Selvkontroll

Selvkontroll handler om å tilpasse seg fellesskapet og ta hensyn til andre. Det innebærer å kunne vente på tur, respektere *STOPP-regelen*, være kompromissorientert og å reagere på erting og kommentarer fra andre uten å ta igjen, bli sint eller slåss. Bevissthet om egne følelser og evne til å forstå seg selv er her vesentlig.

Begrepsforklaring: å kunne tilpasse seg ulike situasjoner, takle konflikter og utsette egne behov og ønsker i situasjoner som krever turtaking, kompromisser og felles avgjørelser

Ansvarlighet

Ansvarlighet dreier seg om å utføre oppgaver og vise respekt for egne og andres eiendeler og arbeid - herunder skolens eiendeler/eiendom. Utvikling av ansvarlighet vil ha sammenheng med å få ansvar gjennom medbestemmelse og ta konsekvensene av ansvaret. Ansvarlighet handler også om evnen til å kunne kommunisere med voksne.

Andre begrepsavklaringer:

Selvfølelse: å oppleve egenverd, akseptere seg selv, kjenne seg akseptert, oppleve indre styrke, og ha en positiv holdning til seg selv.

Prososial atferd: å ha positive, sosiale holdninger og å kunne utføre handlinger som å oppmuntre, bry seg om, vise omsorg, hjelpe til, og dele med andre.

1.trinn	Kompetanse	Mål	Ferdighet
	Empati	<i>Vise omtanke og respekt for andres følelser og synspunkt</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Eleven tar andre med i lek. ● Eleven ler ikke av andre/ sier ikke noe stygt til andre. ● Eleven sier ifra til en voksen hvis noen blir ertet.
	Samarbeid	<p><i>Være deltakende i ei gruppe</i></p> <p><i>Kunne dele, hjelpe, følge regler, følge beskjeder</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan sitte ved siden av andre å jobbe. - Eleven leker med andre.
	Selvhevdelse/ selvtillit	<p>Være trygg sammen med andre</p> <p><i>Kunne be om informasjon, kunne reagere på andres handlemåter</i></p> <p><i>Kunne presentere seg selv og si positive ting om seg selv</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven gir uttrykk for følelsene: lei seg, glad og sint til en voksen (uttrykke egne følelser). - Eleven tør å si noe høyt når grupper er samlet.
	Selvkontroll/ samhandling	<p>Ta kontakt med andre på en god måte</p> <p><i>Kunne vente på tur, kunne inngå kompromisser</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan vente på tur. - Eleven tør å spørre om hjelp. - Eleven rekker opp handa når han/hun vil si noe. - Eleven hilser og sier takk
	Ansvarlighet	<p>Ta ansvar for å følge gruppens/skolens regler</p> <p><i>Ha respekt for andres eiendeler, kunne kommunisere med voksne</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven tar ansvar for skolesakene og garderobeplassen sin. - Eleven følger klassens regler.
	Humor og glede	Uttrykke glede	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan fortelle om noe han/hun gleder seg til. - Eleven kan fortelle om noe han/hun synes er moro.

2.trinn	Kompetanse	Mål	Ferdighet
	Empati	Å være en god medelev	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven sier unnskyld når han /hun har gjort noe galt. - Eleven trøster når noen er lei seg (Kjenne andres følelser). - Eleven sier hyggelige ting til andre. Gi komplement.
	Samarbeid	Å være hjelpsom (få hjelp og gi hjelp)	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan jobbe sammen med mer enn en. - Eleven deler med andre/låner bort til andre.
	Selvhevdelse/ selvtillit	Tørre å være seg selv	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven ser på den hun/han snakker med/til (øyekontakt). - Eleven tør å fremføre noe på en scene. - Eleven tør å si hva han/hun mener i gruppa på en grei måte.
	Selvkontroll/ samhandling	Vise vennlighet. Respektere når andre sier nei.	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven følger med når andre snakker. - Eleven godtar et nei. - Eleven godtar ei unnskyldning fra andre.
	Ansvarlighet	Å vite hva som er mitt og ditt	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven deltar/er med i gruppeaktiviteter. - Eleven spør om lov til å låne ting av andre. - Eleven hjelper til med å rydde, ikke bare egne ting
	Humor og glede	Vise glede	<p>Eleven kan le når andre forteller noe morsomt. Eleven kan fortelle om noe som gjør han/hun glad.</p>

3. trinn	Kompetanse	Mål	Ferdighet
	Empati	Ta hensyn til andre	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan gjenkjenne ansiktsuttrykk og kroppsspråk hos andre. - Eleven kan lytte.
	Samarbeid	Godta frilekens regler	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan tilby seg å hjelpe (barn/voksne). - Eleven kan bli med i en gruppeaktivitet/lek som er i gang.
	Selvhevdelse/ selvtillit	Våge å være ærlig og innrømme feil	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan fortelle noe han/hun er flink til. - Eleven kan starte en samtale. - Eleven kan avslutte en samtale.
	Selvkontroll/ samhandling	Holde avtaler	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan følge instruksjoner/ fullføre oppgaver. - Eleven tåler å tape.
	Ansvarlighet	Ta ansvar for skolearbeidet	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven leverer/gjør arbeidsoppgavene til rett tid. - Eleven kan ta imot og huske en beskjed.
	Humor og glede	Gi uttrykk for glede	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan beskrive noe som han/hun opplevde som morsomt. - Eleven kan fortelle når han/hun blir glad for noe.

4.trinn	Kompetanse	Mål	Ferdighet
	Empati	Kunne sette seg inn i andres situasjon	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan gjenkjenne ansiktsuttrykk og kroppsspråk hos andre. - Eleven kan lytte.
	Samarbeid	Godta frilekens regler	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan tilby seg å hjelpe (barn/voksne) - Eleven kan bli med i en gruppeaktivitet / lek som alt er i gang.
	Selvhevdelse/ selvtillit	Våge å være ærlig og innrømme feil	<ul style="list-style-type: none"> -Eleven kan fortelle noen han/hun er flink til. - Eleven kan starte en samtale. - Eleven kan avslutte en samtale.
	Selvkontroll/ samhandling	Holde avtaler	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan følge instruksjoner / fullføre oppgaver. - Eleven tåler å tape.
	Ansvarlighet	Ta ansvar for skolearbeidet	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven leverer/gjør arbeidsoppgavene til rett tid. - Eleven kan ta imot og huske en beskjed.
	Humor og glede	Gi uttrykk for glede	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan fortelle morsomme historier. - Eleven kan fortelle når han/hun blir glad for noe.

5. trinn	Kompetanse	Mål	Ferdighet
	Empati	Si hyggelige ting til hverandre	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven er en god lytter. - Eleven kan forstå at andre kan ha det vanskelig, og vise det ved å sette seg selv inn i den andres situasjon.
	Samarbeid	Å ta initiativ	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan diskutere uten å være høyrøstet. - Eleven bidrar i samarbeid på en positiv måte <p>-Eleven gjør jobben som ordenselev</p>
	Selvhevdelse/ selvtillit	Være trygg på seg selv	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan presentere seg selv på en grei måte - Eleven tar kontakt med andre på en positiv måte.
	Selvkontroll/ samhandling	Å vise vanlig høflighet	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan ignorere forstyrrelser. - Eleven kan ta en avgjørelse/bestemme seg for noe. - Eleven kan bli sint uten at det går ut over andre.
	Ansvarlighet	Å bidra til at alle i gruppen trives	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven takler å kjede seg. - Eleven tar avstand fra mobbing - Eleven tar ansvar for ro og orden rundt seg
	Humor og glede	Kjenne glede når andre gjør det bra	<ul style="list-style-type: none"> - Eleven kan le av andres vitser og artige utspill. - Eleven skryter av andre

6. trinn	Kompetanse	Mål	Ferdighet
	Empati	Godta at andre er annerledes enn meg	-Eleven har forståelse for at man tar ulike valg i ulike situasjoner.
	Samarbeid	Fremheve det positive i hverandre	-Eleven gir positive tilbakemeldinger på andres handlinger/arbeid. -Eleven lytter til og aksepterer andres meninger.
	Selvhevdelse/ selvtillit	Gjøre egne valg	-Eleven håndterer gruppepress. -Eleven vet at han/hun betyr noe for seg selv og andre.
	Selvkontroll/ samhandling	Å tåle motgang	-Eleven takler å tape/ikke å ha rett. -Eleven kan motstå gruppepress. -Eleven takler å bli misunnelig.
	Ansvarlighet	Føle ansvar for fellesskapet	-Eleven forteller ikke stygge/dumme ting om andre (baksnakker) -Eleven tar ansvar for skolens eiendom (også når han/hun er på skolen i fritiden)
	Humor og glede	Kjenne glede når andre lykkes	-Eleven gir spontan tilbakemelding når andre gjør noe bra/opptrer.

7. trinn	Kompetanse	Mål	Ferdighet
	Empati	Å forstå at alle er like verdifulle	-Eleven viser toleranse og forståelse overfor andre selv om de gjør/mener noe annet enn han/henne. -Eleven er inkluderende.
	Samarbeid	Utnytte hverandres egenskaper i ei gruppe	-Eleven takler å arbeide med oppgaver han/hun ikke liker så godt å jobbe med. - Eleven mestrer å samarbeide med alle i klassen.
	Selvhevdelse/ selvtillit	Være bevisst egne og andres følelser	- Eleven kan beskrive/gi uttrykk for ulike følelser hos seg selv og andre (misunnelig, sjalu, glad, sår, lykkelig, fornøyd, stolt ,,) - Eleven er bevisst at en selv kan påvirke andre både <i>positivt</i> og <i>negativt</i> .
	Selvkontroll/ samhandling	Løse konflikter med ord og hjelpe andre når de trenger det	-Eleven våger å være selvstendig. -Eleven kan være uenig uten å bli ubehagelig eller kranglete. -Eleven kan løse konflikter uten å bruke vold eller vonde ord.
	Ansvarlighet	Ta ansvar for egne handlinger i faglige og sosiale sammenhenger	-Eleven tar ansvar for egen læring. -Eleven tar ansvar for egen oppførsel. -Eleven vet at det han/hun gjør, kan få konsekvenser for andre, både på godt og vondt.
	Humor og glede	Å kunne le av seg selv, selvironi	-Eleven evner å ta seg selv mindre høytidelig. -Eleven kjenner glede ved å gjøre noe for andre. - Elevene kjenner - og respekterer medelevers / andres grenser.

Aktivitetsplikt

De ansattes aktivitetsplikt følger av opplæringslovens § 9a-4:

Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

Skolen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå

- 1. kva problem tiltaka skal løyse*
- 2. kva tiltak skolen har planlagt*
- 3. når tiltaka skal gjennomførast*
- 4. kven som er ansvarleg for gjennomføring av tiltaka*
- 5. når tiltaka skal evaluerast*

§ 5. Elevenes generelle rettigheter og plikter

Som elev har du rett til:

- et skolemiljø som gir deg trygghet og sosial tilhørighet
- å bli hørt i saker som gjelder ditt eget forhold til skolen

Rutiner

Plikt til å gripe inn og varsle

	Ansvar
Alle som arbeider i skolen har en plikt til å gripe inn umiddelbart for å stoppe en situasjon som pågår. Det kan være en slåsskamp, en utfrysningssituasjon eller elever som krenker andre verbalt. Se mer informasjon i Utdanningsdirektoratets rundskriv, Udir-3-2017, som omtaler det å gripe inn i pkt. 6.4.2. Kontaktlærer varsles.	Alle ansatte på skolen
Hvis det brukes fysisk makt overfor elever ved inngripen -som holding av elever o.l., skal dette dokumenteres skriftlig umiddelbart. Foresatte varsles.	Involverte lærere/avdelingsleder og rektor
Alle som arbeider i skolen skal varsle rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Skjemaet «Melding om elevens skolemiljø» fylles ut og leveres rektor umiddelbart.	Alle ansatte ved skolen
Rektor har ansvar for at sakene blir fulgt opp med undersøkelser og evt. tiltak. Det er lav terskel for å bruke meldingsskjemaet.	Rektor/ avdelingsleder
Foresatte tar kontakt med skolen så snart som mulig ved mistanke om at eget eller andres barn ikke har et trygt og godt skolemiljø, og ber om nødvendig om et møte med skolen.	Foresatte
Skolen informerer foreldre så snart som mulig om uheldige forhold som oppstår rundt eller med egne barn. Skolen ønsker en lav terskel for kontakt begge veier, jf. forskrift til opplæringsloven § 20-3.	Kontaktlærer
Ved alvorlige tilfeller som omfatter vold, flere involverte elever eller ansatte som krenker elever, skal rektor varsle skoleeier.	Rektor

Plikt til å undersøke

Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, har skolen en plikt til snarest å <u>undersøke</u> saken og sette inn gode, egnede tiltak.	Kontaktlærer avdelingsleder rektor
Skolen skal sørge for at elevenes rett til å bli hørt blir ivaretatt, og at det er elevenes opplevelse av skolemiljøet som blir lagt til grunn for saken.	Kontaktlærer avdelingsleder rektor

Foreldre som har mottatt melding om at eget barn er involvert i en uønsket hendelse kan finne flere råd om hvordan situasjonen bør håndteres på <https://www.bufdir.no/foreldrehverdag/smabarn/barnehage-vennskap-og-mobbing/mobbing---hvordan-kan-foreldre-hjelpe/>

Plikt til å sette inn tiltak

	Ansvar
Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, har skolen plikt til å sette inn egnede tiltak, uansett årsak. Tiltakene må tilpasses den enkelte sak og dokumenteres i en egen aktivitetsplan. Skolen finner mulige løsninger i samråd med elevene og foreldrene.	Kontaktlærer I samarbeid med avdelingsleder og rektor

Aktivitetsplan:

Skolen har utarbeidet en mal for aktivitetsplan.

Aktivitetsplanen skal besvare følgende spørsmål:

- a) Hvilke problemer tiltakene skal løse
- b) Hvilke tiltak skolen har planlagt (både undersøkelser og konkrete tiltak tilpasset saken)
- c) Når tiltakene skal gjennomføres
- d) Hvem som har ansvaret for gjennomføringen av tiltakene
- e) Når tiltakene skal evalueres

I tillegg skal aktivitetsplanen inneholde en oppsummering av kommunikasjonen med elever og foreldre, samt en oppsummering av hva som er skolens vurdering av saken.

Når tiltakene er gjennomført skal det evalueres om de har hatt tilfredsstillende effekt. Dersom skolen ikke har satt inn tiltak 5 virkedager etter at saken er meldt rektor, kan elev/foresatte melde saken til Fylkesmannen i Hordaland. Hvis en elev melder en sak som omhandler en av skolens ansatte, vil det bli opprettet personalsak.

Tiltakene kan rette seg både mot den som blir mobbet eller krenket, den eller de som mobber eller krenker, tilskuere, gruppe- og klassemiljø eller hele skolemiljøet. Tiltakene kan ha ulike tidsspenn.

Taushetsplikten overfor hver enkelt elev skal ivaretas, og tiltakene må være lovlige og i samsvar med ordensreglement for kommunale grunnskoler i Bergen; se ordensreglement på skolens hjemmeside. I tillegg kan det være nødvendig å opprette kontakt med andre instanser som kan bidra, f.eks. tverrfaglig team, skolehelsetjenesten, PPT, barneverntjenesten osv.

Tiltak rettet mot den som krenker kan være (se også hele ordensreglementet – vedlegg til planen):

- Være inne i friminutt / ha vakt med seg ute i friminuttet
- Miste et privilegium eller aktivitet
- Konsekvenser i hjemmet etter avtale med foresatte

- Starte tidligere på skolen, slik at den som er blitt krenket ikke plages på skoleveien
- Vente på skolen slik at den som er blitt krenket ikke plages på hjemveien
- Midlertidig kontaktgruppebytte (for den som krenker)
- Bekymringsmelding til barnevernet
- Permanent kontaktgruppebytte (for den som krenker)
- Den som krenker kan bli nødt til å bytte skole
- Politianmeldelse

Skjema - aktivitetsplan

Registrering - elevens skolemiljø

Unntatt offentlighet jf.

offentlighetsloven § 13, forvaltningsloven § 13

Elevene sitt skolemiljø - Varsling ved mistanke eller kunnskap om at eleven ikke har et trygt og godt skolemiljø jf. oppl. § 9A-3, annet ledd

Elevens navn/klasse	
----------------------------	--

Mistanke/kunnskap basert på:	Sett kryss	Bakgrunnsinformasjon	Navn/kryss
Krenkende ord eller handlinger		Egen observasjon	
Fravær		Eleven selv har varslet	
Ensomhet		En annen elev har varslet	
Angst/depresjon		En foresatt har varslet	
Atferd		Andre har varslet	
Annet			

Beskriv kort hva som har skjedd, hvordan du har håndtert saken:

Saken avsluttet: JA / NEI

Foresatte informert: _____

Dato: _____

Navn på den ansatte som har fylt ut skjema: _____

Ferdig utfylt skjema leveres rektor snarest mulig. Rektor avgjør hva som skal gjøres videre i saken.

[Veiledning: Klikk på grå felter og fyll inn navn, datoer osv. Grå felter i klammer er veiledningstekst. Disse må fjernes før dokumentet ferdigstilles - klikk én gang på teksten og trykk "Delete"-knappen].

[Sjekk at tittelen i BK360 er: Aktivitetsplan for å sikre et trygt og godt skolemiljø for [elevens navn]]

Hva saken gjelder

Skolenavn skole har fått melding fra eleven/foreldre/kontaktlærer eller andre som tilsier at elevens navn ikke opplever å ha et trygt og godt skolemiljø.

Det kommer fram at [gjengi hovedinnholdet i meldingen]

Hva sier loven

Opplæringsloven gir alle elever rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal ha nulltoleranse mot mobbing, vold, diskriminering, trakassering og annen krenkende atferd. Dersom skolen oppdager eller får melding om at en elev opplever å ikke ha det trygt og godt på skolen, skal skolen undersøke saken og sette inn tiltak for at eleven skal få et trygt og godt skolemiljø. Skolen skal lage en aktivitetsplan som viser hvilke tiltak skolen vil sette inn. Retten til et trygt og godt skolemiljø, og skolens aktivitetsplikt framgår av opplæringsloven § 9 A–2, § 9 A–3, § 9 A–4 og 9 A–5.

Skolens undersøkelser i saken

[Hvis dere får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt, skal dere undersøke saken med én gang. God kvalitet på undersøkelser og analyser er en forutsetning for å vurdere hva som er egnede tiltak i en gitt sak.]. Etter at skolen fikk melding om at elevens navn ikke hadde det trygt og godt på skolen, har skolen undersøkt saken. Følgende undersøkelser er gjort:

[NB! Stryk punktene som ikke passer]

- Samtaler med elevens navn og hans/hennes foreldre
- Samtaler med andre involverte elever og deres foreldre
- Observasjoner i undervisning, friminutt og overganger
- Systematisk observasjon [gjennomført av skolen selv / PPT / Bergen kompetansesenter for læringsmiljø (BKL)]
- Kartlegging av relasjoner og sosiale dynamikker i klassemiljøet [f.eks. ved bruk av kartleggingsverktøy som Spekter, Innblikk e.l.]

Analyse av undersøkelsene – hva undersøkelsen har avdekket

[Skolen må analysere undersøkelsene, og beskrive hvilke faktorer som ligger bak elevens opplevelse av skolemiljøet.]

1.1. Samtale med eleven

[Hva fremkommer av samtaler med eleven?]

1.2. Samtale med foresatte

[Hva fremkommer av samtaler med foresatte?]

1.3. Samtaler med andre involverte elever

[Dersom dere har hatt samtaler med andre involverte elever, hva fremkommer av disse samtalene? Husk å ikke røpe personopplysninger om andre elever.]

1.4. Observasjoner

Observasjonene skolen har gjort, viser at [Hva viser observasjonene?]

1.5. Kartlegging av relasjoner og sosiale dynamikker [Stryk denne hvis ikke kartlegging er gjort]

1.6. Oppsummering og konklusjon

Undersøkelsene i denne saken viser at ...

[Oppsummer kort hva skolen har funnet gjennom undersøkelsene, og konkluder med hvilke forhold som ligger bak elevens opplevelse av skolemiljøet. Dersom funnene ikke stadfester elevens opplevelse, skal elevens opplevelse likevel legges til grunn.]

[Noen ganger vil undersøkelsene avdekke at situasjonen er mer alvorlig enn det eleven gir uttrykk for. Dette må i så fall komme klart fram.]

[Årsaken til elevens mistriivsel er ikke avgjørende for om det skal settes inn tiltak, men vil likevel kunne ha betydning for å velge de rette tiltakene. En mobbesak krever f.eks. helt andre tiltak enn der det dreier seg om en likeverdig konflikt.]

Problem som er avdekket, og som må løses

[Skriv kort og konkret om hva som er problemet i saken, f.eks. at eleven opplever utrygghet knyttet til elev/lærer/situasjoner, mobbing, trakassering o.a. krenkelser fra medelev/ansatt, å bli utestengt osv.]

Samtaler med eleven og [hvis relevant] skolens undersøkelser for øvrig har avdekket følgende problem som må løses:

- Elevens navn opplever at ...
- [Lag gjerne ett punkt for hvert delproblem]

[Vær konkret her! Det holder ikke å skrive at eleven opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt. Skriv hva eleven konkret opplever – utrygghet, mobbing, utestenging e.l., og HVORFOR eleven opplever dette.]

Skolens tiltak for å sikre elevens navn et trygt og godt skolemiljø

Når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, skal skolen sette inn tiltak som er egnet til å sikre at eleven får et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven § 9 A–4.

Elevens syn på valg av tiltak

Skolen har snakket med elevens navn om hva hun/han selv mener må til for at hun/han skal få det trygt og godt på skolen. Elevens navn har forklart at [skriv kort om hva eleven ser for seg at kan hjelpe. Lytt til eleven, men husk likevel at det er skolen som er ansvarlig for å velge de rette tiltakene; du må velge de tiltakene du mener vil være mest hensiktsmessige].

Begrunnelse for valg av tiltak – hensynet til barnets beste

Hva som er best for elevene, skal være et grunnleggende hensyn i skolens arbeid. I denne saken [skriv kort om hva skolen mener vil være til elevenes beste. Husk at det kan være flere elever involvert, og hensynet til hva som er til det beste for disse kan også være relevant. Noen ganger må hensynet til den ene vike for hensynet til andre]

[Skriv gjerne en kort begrunnelse for valg av tiltak, dersom dette er naturlig.]

[Hvis saken har vært evaluert, og tiltaksplanen har vært endret - skriv kort resultatet av evalueringen, og om hva som er endret og hvorfor. Kan ev. vise til referat fra evalueringsmøtet.]

Tiltak som er gjennomført og avsluttet [stryk hvis ikke aktuelt]

Skolen har allerede gjennomført [f.eks. "stopp-samtaler" med de involverte elevene]

Skolens planlagte tiltak

[Fyll ut én boks per tiltak. Kopier og lim inn nye bokser etter behov. Sorter gjerne tiltakene ut fra type: Tiltak rettet mot eleven som er utsatt, tiltak rettet mot de andre elevene og tiltak rettet mot klassemiljøet / skolemiljøet generelt.]

Eks: Forsterket tilsyn i garderobe, voksenstyrte aktiviteter i friminutt, jevnlig samtale m kontaktlærer, gruppesammensetning osv. Se <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/>

Tiltak nr.	[tiltak - kort benevnelse]
<i>Beskrivelse av tiltaket</i>	[Utdyp tiltaket. Vær kortfattet og likevel så konkret at det er klart for både eleven selv og de foresatte, og de som skal utføre tiltaket, hva det går ut på i praksis.]
<i>Problem tiltaket skal løse</i>	[Eks: Mobbing, utrygghet i overgangssituasjoner, generelle klasse miljøproblemer]
<i>Formål med tiltaket</i>	[Eks: Stans mobbing, trygge eleven i overgangssituasjoner, styrke klasse miljøet]
<i>Elevens syn på tiltaket</i>	
<i>Merknader</i>	[Ev. kommentarer. Hvis tiltaket har vært evaluert - skriv kort om hvilke vurderinger som ble gjort da.]
Hvem skal gjennomføre tiltaket	<i>Tiltakets varighet (fra – til)</i>

Evaluering av tiltakene

Skolen vil evaluere virkningen av tiltakene fortløpende, både gjennom observasjon og samtaler med elevens navn.

I tillegg vil skolen evaluere tiltakene systematisk i uke xx. Målet med evalueringen er å finne ut om tiltakene har bidratt til å gi elevens navn et trygt og godt skolemiljø, og vurdere behovet for å forlenge, justere og supplere tiltakene. Evalueringen vil ta utgangspunkt i samtaler med eleven og foreldrene, og observasjoner gjort av ansatte.

Plan for evaluering:

- Samtaler med eleven: **Uke xx**
- Internt evalueringsmøte med skolens personale: **XX. måned 202X**
- Evalueringsmøte med elev og foreldre, kontaktlærer og tittel: **XX. måned 202X**

Eleven og foreldrenes rett til å melde saken til Statsforvaltaren i Vestland

Dersom du som elev eller forelder mener at skolen ikke gjør nok for å sikre eleven et trygt og godt skolemiljø, kan du/dere melde saken til Statsforvaltaren i Vestland. Saken kan først meldes til Statsforvaltaren når det er gått en uke etter at saken ble tatt opp med rektor. Statsforvaltaren skal da avgjøre om skolen har oppfylt sin aktivitetsplikt etter §§ 9 A–4 og eventuelt 9 A–5.

Orientering om aktivitetsplan

Kopi av ferdig aktivitetsplan sendes foresatte, og fortløpende etter hvert som den revideres.

[Legges inn som siste side i dokumentet (slett denne linjen!)]

Retten til et trygt og godt skolemiljø – lovgrunnlag

§ 9 A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

§ 9 A-3. Nulltoleranse og systematisk arbeid

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

Skolen skal arbeide kontinuerleg og systematisk for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av kapitlet blir oppfylte. Rektor har ansvaret for at dette blir gjort.

§ 9 A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

Skolen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå

- a) kva problem tiltaka skal løyse
- b) kva tiltak skolen har planlagt
- c) når tiltaka skal gjennomførast
- d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka
- e) når tiltaka skal evaluerast.

Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.

§ 9 A-5. Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren. Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga, skal skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter § 9 A-4 tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks.

§ 9 A-6. Statsforvaltaren si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker

Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til Statsforvaltaren i Vestland etter at saka er teken opp med rektor.

Statsforvaltaren skal avgjere om aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 er oppfylt. Dersom saka ikkje er teken opp med rektor, eller om det er under ei veke sidan ho vart teken opp, skal Statsforvaltaren avvise saka, med mindre særlege grunnar gjer dette urimeleg. Det same gjeld dersom saka ikkje gjeld skolemiljøet på skolen der eleven går når saka blir meldt til Statsforvaltaren.

Skolen og skoleeigaren skal utan hinder av lovfesta teieplikt leggje fram alle opplysningar som Statsforvaltaren meiner må til for å greie ut saka. Statsforvaltaren skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i Statsforvaltaren si saksbehandling.

Kjem Statsforvaltaren til at skolen ikkje har oppfylt aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5, kan Statsforvaltaren vedta kva skolen skal gjere for å sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det skal setjast ein frist for gjennomføringa av vedtaket, og Statsforvaltaren skal følgje opp saka. Statsforvaltaren kan vedta reaksjonar etter skolen sitt ordensreglement, jf. § 9 A-10, eller at ein elev skal byte skole, jf. § 8-1 fjerde ledd.

Avgjerda til Statsforvaltaren er eit enkeltvedtak og kan påklagast etter reglane i forvaltningsloven. Skoleeigaren har ikkje klagerett.

Vedlegg

Forskrift om ordensreglement for kommunale grunnskoler i Bergen

I Innledning

§ 1. Hjemmel

Forskrift om ordensreglement for kommunale grunnskoler i Bergen er fastsatt av leder ved Fagavdeling barnehage og skole med hjemmel i opplæringsloven § 9A-10, vedtakspunkt nr. 5 i bystyresak 165-10 og byrådsavdelingens fagfullmakter.

De lokale tilleggsreglene er fastsatt av den enkelte skoles rektor i henhold til de samme fagfullmaktene.

§ 2. Formål

Ordensreglementet skal gi elevene forutsigbare og trygge rammer å forholde seg til. Sammen med forebyggende arbeid skal ordensreglementet brukes for å skape et godt skolemiljø, som fremmer både helse, trivsel og læringsutbytte. Ordensreglementet skal bidra til å utvikle elevenes sosiale ferdigheter, og til å bygge positive relasjoner elevene imellom og mellom elever og ansatte.

§ 3. Virkeområde

Ordensreglementet gjelder i skoletiden, i skolens leksehjelp, i skolefritidsordningen. Så langt reglene passer, gjelder de også på skoleveien og under alle arrangement i skolens regi utenfor skoletiden.

§ 4. Ansvar

§ 4-1. Generelt ansvar for elever, ansatte og foreldre

Både elever, ansatte og foreldre har ansvar for å skape et godt skolemiljø. Viktigst er det at alle bryr seg om hverandre, oppfører seg pent mot hverandre, omtaler hverandre med respekt, og tar avstand fra mobbing, diskriminering, vold og hærverk.

§ 4-2. Spesielt ansvar for de ansatte

§ 4-2-1. Opplysningsplikt

Rektor har, sammen med kontaktlærerne, ansvar for at ordensreglene gjøres kjent for elever og foreldre hvert år ved skoleårets begynnelse. Ordensreglementet tas opp som tema med elevene innen utgangen av august hvert skoleår og på første foreldremøte hver høst.

§ 4-2-2. Aktivitetsplikt

De ansattes aktivitetsplikt følger av opplæringslovens § 9a-4:

Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørgje for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

Skolen skal sørgje for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå

- a) kva problem tiltaka skal løyse*
- b) kva tiltak skolen har planlagt*
- c) når tiltaka skal gjennomførast*
- d) kven som er ansvarleg for gjennomføring av tiltaka*
- e) når tiltaka skal evaluerast*

§ 5. Elevenes generelle rettigheter og plikter

Som elev har du rett til:

- et skolemiljø som gir deg trygghet og sosial tilhørighet
- å bli hørt i saker som gjelder ditt eget forhold til skolen
- å få forklare deg før det blir tatt avgjørelse om sanksjoner

Som elev har du plikt til:

- å følge allment aksepterte normer for oppførsel og folkeskikk
- å følge ordensreglementet
- å rette deg etter anvisninger og pålegg fra rektor, lærere eller andre som arbeider ved skolen

§ 6. Elever og foreldre sin rett til å melde fra til Fylkesmannen

Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til Fylkesmannen etter at saka er teken opp med rektor. Jf. opplæringslova § 9A-6, 1. avsnitt.

II Ordensregler

§ 8. Fellesregler ved alle kommunale grunnskoler i Bergen

§ 8-1 Regler knyttet til orden

1. Møt presis til skoletimene og til andre avtaler.
2. Ha med deg alt utstyr som er nødvendig for opplæringen.
3. Gjør ferdig skolearbeidet innen de fastsatte tidsfrister.
4. Ta godt vare på skolebøker, annet undervisningsmateriell og alle eiendeler som tilhører skolen.
5. Fusk på prøver eller annet innleveringsarbeid er ikke tillatt.
6. Dersom ikke noe annet er bestemt ved skolen, skal du være på skoleområdet hele skoledagen - også i pausene og friminuttene. I særskilte tilfeller kan du bli pålagt å holde deg på bestemte deler av skoleområdet.
7. Hold det ryddig rundt deg, og bidra til at hele skoleområdet holdes rent og ryddig.
8. Har du behov for å være borte fra skolen, skal du så sant det er mulig, søke rektor om permisjon i god tid på forhånd. I alle andre tilfeller skal du så snart det er praktisk mulig, gi melding til kontaktlæreren din om årsaken til fraværet.
9. Personlige verdigjenstander er ikke dekket av kommunens elevforsikring, og bør derfor ikke tas med på skolen.

§ 8-2 Regler knyttet til adferd

1. Vis folkeskikk, og opptre med høflighet og respekt overfor alle andre ved skolen – for eksempel når det gjelder språkbruk, og i måten du tiltaler eller omtaler andre.
2. Elever og tilsatte skal hilse på hverandre når første skoletime begynner, og for øvrig når det er naturlig.
3. Hold nødvendig arbeidsro i skoletimene.
4. Bruk av skolens datamaskiner og bruk av internett skal foregå i samsvar med reglene for bruk av bergensskolens digitale nett og tjenester, se vedlegg.

5. Den enkelte skole kan sette grenser for lek som kan medføre fare, eller lek som kan medføre ubehag, slik som snøballkasting.
6. Utstyr eller gjenstander som kan forstyrre undervisningen eller være til skade eller ubehag for andre, skal ikke tas med på skolen.
7. Hærverk, vold, mobbing, rasistiske utsagn eller handlinger og all form for sjikane, krenkelse eller trakassering er forbudt.
8. Det er ikke tillatt å ta bilde, filme eller gjøre lydopptak av andre uten at det er gitt samtykke.
9. Det er ikke tillatt å dele bilde, film eller lydopptak av andre uten at det er gitt samtykke.
10. Besittelse og/ eller bruk av tobakk og snus er forbudt.
11. Besittelse og/ eller bruk av alkohol eller andre rusmidler er forbudt.
12. Besittelse og/ eller bruk av farlige gjenstander - for eksempel kniv og slagvåpen - er forbudt.

§ 9. Lokale tilleggsregler ved Minde skole

I tillegg til reglene ovenfor gjelder reglene i § 9-1 og § 9-2 for elevene ved vår skole. De lokale reglene skal inneholde retningslinjer for bruk av mobiltelefon og sammenlignbare teknologiske kommunikasjonsmedier - for eksempel nettbrett.

§ 9-1 Lokale regler knyttet til orden

1. Heng yttertøyet på gangen. Ikke la verdisaker ligge i yttertøyet.
2. Du har ikke lov til å bruke rullebrett~~+~~/rulleskøyter~~+~~/rullesko eller sykkel/sparkesykkel på skolens område i skole/SFO-tiden.
3. Mobiltelefon og nettbrett skal ikke brukes på skolens område med mindre det er gjort spesielle avtaler med lærer.
4. Det er ikke tillatt med godteri, tyggis, kaker og kjeks hvis ikke det er gjort spesielle avtaler med lærer.

§ 9-2 Lokale regler knyttet til adferd

5. Gjør unna toalettbesøkene i friminutt/midttimer. Unngå unødig opphold på toalettene.
6. Ikke ta med sykler og sparkesykler inn i skolebygningen. Husk å låse dem i sykkelstativet
7. Ikke bad utendørs i skolens regi.
8. Kast snøball bare på blink_

III Tiltak som kan brukes ved regelbrudd

§ 10 Generelt om bruk av tiltak

Brudd på ordensreglementet kan følges opp på ulike måter, dels vurdert etter ordensbruddets alvorlighetsgrad, dels vurdert etter gjentakelseshyppighet, og dels etter elevens forutsetninger.

Ofte kan det være tilstrekkelig med uformelt tilsnakk, en eller flere ekstra veiledningssamtaler med eleven som ledd i den løpende underveisvurderingen av elevens orden og adferd, eller hyppigere kontakt med elevens foreldre enn minstekravet.

I andre tilfeller kan skolen finne det nødvendig med en form for straffesanksjon eller refselsestiltak. Det er kun tiltak som beskrevet i § 11 som kan anvendes. Kollektiv straff, fysisk straff eller krenkende straff skal ikke benyttes. Se likevel § 12 om fysisk inngripen for å *stoppe* en hendelse.

§ 11. Tiltak som kan eller skal brukes som straff for brudd på ordensreglementet

En sanksjon skal komme så nær regelbruddet som mulig, men likevel ikke tidligere enn at hver sak er forsvarlig opplyst og behandlet.

1. Skriftlig advarsel.
2. Pålegg om tilstedeværelse på skolen før eller etter skoletid for samtale med kontaktlærer, rektor eller den rektor gir myndighet, eller for utføring av pålagte oppgaver.
3. Pålegg om å rette opp den skaden eleven selv har påført skolens eiendom og/ eller eiendeler - for eksempel rydde søppel, vaske gulv eller fjerne tagging.
4. Restriksjoner i bruken av skolens datamaskiner.
5. Avgrenset bevegelsesfrihet i friminutt - for eksempel påbud om å være i nærheten av en navngitt ansatt, eller om å holde seg på et avgrenset område inne eller ute.
6. Pause eller friminutt på andre tidspunkt enn andre elever.
7. Bortvisning fra undervisningen for *enkelttimer* eller *resten av dagen* - jf. opplæringslova § 9A-11.
8. Ungdomsskoleelever kan bortvises fra skolen i inntil tre skoledager etter alvorlige eller gjentatte brudd på ordensreglementet - jf. opplæringslova § 9A-11.

9. Bortvisning fra eksamen - etter først å ha fått advarsel - jf. forskrift til opplæringsloven § 3-36.
10. Midlertidig eller permanent overføring til annen klasse eller basisgruppe.
11. Overføring til annen skole når hensynet til de andre elevene tilsier det, og andre tiltak allerede er prøvd - jf. opplæringslova § 8-1, 4. avsnitt. Dette skal bare benyttes i særlige tilfeller.
12. Pålegg om å erstatte skade - jf. lov om skadeserstatning §§ 1-1 og 1-2.
13. Midlertidig beslagleggelse av digitale enheter, som f.eks. mobiltelefon eller nettbrett, gjelder for inntil en skoledag.
14. Digitale enheter som uten samtykke brukes til å fotografere og/ eller gjøre lydopptak av andre elever, *skal* beslaglegges. Er det mistanke om at fotograferingen og/ eller lydopptaket er krenkende, *skal* den digitale enheten overleveres til politiet. Elevens foreldre skal i slike tilfeller alltid varsles av skolen uavhengig av om også politiet tar kontakt med dem.
15. Rusmidler og farlige gjenstander skal beslaglegges og overleveres til politiet. Elevens foreldre skal i slike tilfeller alltid varsles av skolen uavhengig av om også politiet tar kontakt med dem.
16. Grove brudd på straffeloven - for eksempel grov vold, grove trusler, ildspåsettelse, bruk av eksplosiver, grovt hærværk eller grovt tyveri - *skal normalt* meldes til politiet. Elevens foreldre skal i slike tilfeller alltid varsles av skolen uavhengig av om også politiet tar kontakt med dem.

§ 12. Bruk av fysisk makt for å stanse vold, slåsskamp, hærværk osv.

Ansatte har plikt til å prøve å stanse vold, slåsskamp, hærværk osv. Så sant det er forsvarlig, skal den ansatte gripe inn umiddelbart, og om nødvendig med mild fysisk makt. Den fysiske makten må ikke ha karakter av straff mot enkeltelev(er).

§ 13. Vurdering med karakter i orden og adferd

Ungdomsskoleelever skal ha egne karakterer både i orden og i adferd. Å gi en elev annen karakter enn den beste skal ikke brukes som sanksjon eller straff, men karakteren skal fortelle eleven og elevens foresatte hvordan eleven forholder seg til skolens ordensreglement og til allment aksepterte normer for oppførsel og folkeskikk. Vurderingen skal ta hensyn til de forutsetningene eleven har.

IV Saksbehandlingsregler ved sanksjoner

§ 14. Krav til skriftlig notat

Dersom tiltak i § 11 settes i verk mot en elev, må skolen lage et skriftlig notat som dokumentasjon. Det må fremkomme hvilken elev tiltaket er rettet mot, hvilket tiltak som er iverksatt, hvilken ordensregel som er brutt, tidspunktet for ordensbruddet, tidspunktet for gjennomføring av tiltaket, hvordan eleven har forklart seg, og hva elevens foreldre og/ eller andre har uttalt. Notatet skal undertegnes av den som har vedtatt tiltaket, og arkiveres. Eleven og/ eller elevens foreldre skal uoppfordret gis en kopi eller bli gjort kjent med retten til dokumentinnsyn.

§ 15. Elevens rett til å forklare seg

Før det kan tas avgjørelse om å bruke tiltak i § 11, skal eleven gis anledning til å forklare seg for kontaktlærer, rektor eller den rektor bemyndiger - jf. opplæringslova § 9A10, 3. avsnitt, siste setning:

Før det blir teke avgjerd om refsing, blant anna om bortvising, skal eleven ha høve til å forklare seg munnleg for den som skal ta avgjerda.

For at saken skal være så godt opplyst som mulig - jf. forvaltningsloven § 17, 1. avsnitt - må det vurderes å innhente opplysninger fra andre enn eleven selv, for eksempel fra elever og ansatte som var vitne til ordensbruddet, og fra de lærerne som kjenner eleven best - særlig elevens kontaktlærer.

§ 16. Sanksjoner som bare kan ilegges av rektor eller rektors stedfortreder

a) Det er bare rektor eller rektors stedfortreder som kan avgjøre om et ordensbrudd skal anmeldes til politiet, eller om det skal kreves økonomisk erstatning fra elev og/ eller foreldre.

b) Å bortvise en elev fra skolen er et enkeltvedtak og skal behandles etter reglene i forvaltningsloven kapittel IV, V og VI og opplæringslova § 9A-11, 3. og 4. avsnitt, der det heter:

Rektor kan vedta bortvising etter å ha rådført seg med lærarane til eleven. (...) Om ikkje kommunen eller fylkeskommunen fastset noko anna, kan rektor gi lærarar høve til å vise bort elevar frå si eiga undervisning for ei opplæringsøkt, men ikkje meir enn to klokketimar.

Før det blir gjort vedtak om bortvising, skal ein ha vurdert andre tiltak. Foreldra skal varslast før ein elev på 1. til 7. årssinn blir bortvist for resten av dagen.

Rektor gis ikke anledning til å gi lærere myndighet til å ta avgjørelse om bortvisning av elev(er) fra lærerens egne undervisningstimer - jf. opplæringslovas § 9A-11, 3. avsnitt.

Selv om opplæringslova ikke gir pålegg om å varsle foreldrene til ungdomsskoleelever før bortvisningsvedtak fattes, stiller forvaltningslovens § 16 krav om forhåndsvarsel før enkeltvedtak kan fattes i de tilfeller en part ikke allerede har fått uttale seg gjennom søknad eller på annen måte. For å oppnå tidsmessig nærhet mellom ordensbruddet og bortvisningen kan hovedregelen om at et forhåndsvarsel skal gis skriftlig, avvikes. Av forhåndsvarselet skal det fremgå hvilken sanksjon som vurderes, og hvilket ordensbrudd saken gjelder. Foreldrene sin frist til å uttale seg kan være kort.

Når bortvisningsvedtak fattes, må det fremgå av rektors saksutredning hvordan eleven har forklart seg, hva som er fremkommet i rådføringen med elevens lærere, hvilke andre konkrete hjelpe- eller refsingstiltak som er vurdert, og hvorfor disse ikke anses som tilstrekkelige.

c) Bortvisning fra eksamen er enkeltvedtak som skal behandles etter forvaltningslovens kapittel IV, V og VI, og forskrift til opplæringsloven § 3-36, der det heter i 1. avsnitt, tredje og fjerde setning:

Bortvisning skal avgjerast av rektor sjølv og er eit enkeltvedtak som kan påklagast til fylkesmannen. Eleven (...) skal ha høve til å uttale seg munnleg for rektor før rektor eventuelt fattar enkeltvedtaket om bortvisning.

d) Å flytte en elev til en annen klasse eller basisgruppe er et enkeltvedtak, og skal behandles etter reglene i forvaltningsloven kapittel IV, V og VI.

§ 17. Sanksjoner som bare kan ilegges av skoleeier

Å flytte en elev til en annen skole er et enkeltvedtak som krever behandling i henhold til forvaltningslovens kapittel IV, V og VI, og opplæringsloven § 8-1, 4. ledd der det heter:

Ein elev kan i særlege tilfelle flyttast til ein annan skole enn den skolen eleven har rett til å gå på etter første ledd, dersom omsynet til dei andre elevane tilseier det. Grunnen til at ein elev kan flyttast, kan til dømes vere at eleven mobbar ein eller fleire medelevar. Før det blir gjort vedtak om å flytte ein elev, skal ein ha prøvd andre tiltak. Når det er nødvendig, kan eleven flyttast til ein skole utanfor kommunen, men ikkje slik at eleven må flytte ut av heimen eller at skoleskyssen blir uforsvarleg lang.

§ 18. Nedsatt karakter for ungdomsskoleelever i orden og/ eller adferd

For at en ungdomsskoleelev skal gis annen karakter enn den beste i orden og adferd, må det være gitt forhåndsvarsel i så god tid at eleven har anledning til å forbedre karakteren sin - jf. forskrift til opplæringslova § 3-7, 2. og 3. avsnitt:

Eleven og foreldra skal også varslast skriftleg dersom det er fare for at eleven i halvårsvurdering med karakter eller i standpunktkarakter kan få karakteren nokså god (Ng) eller lite god (Lg) i orden eller i åtferd.

Varselet skal givast utan ugrunna opphald. Varselet skal (...) gi eleven høve til å forbetre karakteren i orden eller åtferd.

Også de siste ukene og dagene av et skolehalvår har betydning for karaktersetningen. Det kan derfor forekomme tilfeller der brudd på ordensreglementet kommer på et så sent tidspunkt og/ eller er av så alvorlig karakter, at et slikt forhåndsvarsel ikke gir eleven noen reell mulighet til å forbedre karakteren.

V Vedlegg

Regler for elevers bruk av bergensskolens digitale nett. For elever på småskoletrinnet og elever med særlig behov bør skolene lage egne forenklete regler.

Bergen, 26.01.2018

Trine Samuelsberg - kommunaldirektør

Velkommen som bruker av mange nyttige digitale tjenester i bergensskolen!

Som elev ved en skole i Bergen får du tilgang til mange spennende og moderne digitale hjelpemidler.

Du får en egen pålogging med eget brukernavn og personlig passord. Dette gir deg tilgang til skolens datanettverk og mange internettbaserte tjenester som f.eks. Its Learning, G-suite og Office365. Ved å bruke Feide vil du ha samme brukernavn og passord til flere læringsverktøy på nett. Du kan være sikker på at det du lager og lagrer blir ivaretatt på en trygg måte.

Når du bruker de digitale tjenestene som kommunen har lagt til rette for på riktig måte, er du også godt beskyttet mot virusprogrammer/virusangrep og annen skadelig aktivitet.

Alle har rett til et personvern. Dette betyr at Bergen kommune er opptatt av at det du jobber med, ikke kommer på avveier. Det betyr også at du ikke skal publisere bilder/videoer av andre uten at disse har gitt samtykke til det. Dette gjelder for både voksne og barn/ungdom.

Vi lever nå i det 21. århundre og læringsarbeidet preges av kommunikasjon gjennom et rikt utvalg av digitale og menneskelige ressurser.

Skolen og lærerne skal legge til rette for god bruk av digitale støtteverktøy i ditt læringsarbeid. Disse verktøyene skal kunne støtte din egen læring og utvikling. Du oppfordres til å bruke digitale læremiddel hver dag, i alle fag, både på skolen og i hjemmearbeidet.

Riktig bruk av digitale støtteverktøy skal være med på å skape et trygt læringsfellesskap som kjennetegnes av mangfold, toleranse og gode relasjoner. Ved å være aktiv og engasjert i eget læringsarbeid, vil du oppleve motivasjon og mestring og få tro på deg selv.

Som hjelp i læringsarbeidet har Bergen kommune lagt til rette for et mangfold av digitale støtteverktøy, som for eksempel:

- Lydstøtte og ordbøker til lesing/skriving.
- Produksjon i kreativt arbeid med video, lyd, tegneserier og tankekart.
- Programmering/koding
- Realfag med logging av data, dynamiske matematikkprogram, m.m.
- Kommunikasjon med andre, lokalt, nasjonalt og globalt
- Digitalt samarbeid og samhandling

Gjennom skolegangen i Bergen kommune skal disse verktøyene sette deg i stand til å ta gode valg i arbeidet med produksjon, dokumentasjon og publisasjon.

Regler for bruk av skolens digitale tjenester og utstyr. (Hak av for lest)

Mitt navn: _____ Skole: _____ Klasse: _____

Ved å hake av i rubrikken Lest samtykker jeg i å følge reglene under:	Lest
Jeg skal ikke la andre få vite mitt passord. Kommer passordet mitt på avveie, skal jeg gi beskjed til en voksen med en gang. Jeg skal også lage meg et nytt passord.	
Jeg skal ikke opptre anonymt på nettet.	
Jeg skal ikke mobbe, skjelle ut eller fornærme andre på nettet. Jeg skal ikke publisere eller skrive innlegg på nettet med krenkende innhold.	
Jeg skal ikke bestille varer av noen slag via skolens datautstyr.	
Jeg skal ikke søke frem, skrive ut eller sette bokmerker på sider med pornografisk, rasistisk eller nazistisk eller på andre måter krenkende innhold av noe slag. Dersom nettsider med slikt innhold dukker opp på skjermen, skal jeg lukke disse nettsidene med en gang.	
Jeg skal ikke lagre og/eller distribuere ulovlig innhold som pornografisk, rasistisk, nazistisk, eller rettighetsbeskyttet materiale av noe slag via skolens nett eller internettbaserte tjenester.	
Jeg skal ikke distribuere rettighetsbeskyttet materiale som mitt eget. Jeg skal alltid oppgi kilder hvis jeg bruker andre sine bilder/tekster/lydopptak/filmer.	
Jeg vet at bergensskolen følger Datatilsynets regler om offentliggjøring av bilder på nett. Er du som er med på bildet under 15 år, skal du ha tillatelse hjemmefra.	
Jeg er kjent med at ved mistanke om lovbrudd, kan klassens og min egen lagring på skolens datamaskiner og skytjenester, leses og eventuelt fjernes av rektor eller av den som rektor gir fullmakt. Jeg vet at all aktivitet i skolens datanettverk blir loggført og at data kan spores tilbake til den enkelte som har produsert dataene.	
Jeg skal ikke skade skolens digitale utstyr eller programvare. Jeg er forpliktet til å overholde skolens regler for håndtering og riktig bruk av digitalt utstyr. Får jeg alene, eller sammen med andre, ansvaret for slikt utstyr skal jeg ta vare på utstyret.	
Jeg vet at bergensskolen følger Datatilsynets regler om offentliggjøring av bilder på nett. Er du som er med på bildet under 15 år, skal du ha tillatelse hjemmefra.	
Jeg er kjent med og aksepterer at det alltid eksisterer en viss risiko for at data som lagres enten lokalt eller på nettet, kan komme på avveie og at jeg derfor ikke lagrer sensitive opplysninger.	
Jeg godtar at skolens ledelse kan varsle mine foresatte dersom jeg ikke holder meg til skolens regler for bruk av skolens digitale utstyr og tjenester.	
Jeg, og mine foresatte, er kjent med at finnes nettsider på dubestemmer.no hvor nettvett er beskrevet for min aldersgruppe.	
Jeg aksepterer at dersom jeg ikke overholder disse reglene, kan jeg bli fratatt tilgang til skolens datamaskiner og internettbaserte tjenester i en periode.	

Min egen underskrift: _____ Dato: _____

Underskrift hjemmefra som bekrefter at avtalen er lest: _____

Prosedyrer for arbeid med fravær og skolevegring ved Minde skole

1. **Alt fravær skal registreres** av kontaktlærer og være fast tema i kontaktmøte med foresatte. Time-/faglærere skal gi beskjed til kontaktlærer fortløpende.

2. **Foresatte skal levere skriftlig melding** til timelærer og kontor ved alle typer fravær, via Vigilo med mindre annet er eksplisitt avtalt. For barn på alle trinn bør foresatte gi melding fra dag en om at barnet ikke kan ventes på skolen den dagen. Dette skal helst være gjort før 08.30 om morgenen. Dersom barnet ikke møter til første time, skal skolen kontakte hjemmet så langt det er mulig innen en time etter skolestart.

3. **Ved sporadisk timefravær** skal kontaktlærer følge dette opp med en gang det er oppdaget. Det skal ikke være mulig å være borte en time fra skolen, uten at kontaktlærer tar dette opp med elev, hjem og avdelingsleder. Tidlig innsats og nulltoleranse er viktig.

4. **Ved mer enn 3 dager fravær** (per måned), også usammenhengende, tar kontaktlærer ansvar for å informere foresatte og skoleledelsen om fraværet og om at det nå må kartlegges **om dette kan skyldes skolevegring**. Kontaktlærer kan be helsesøster (evt. avdelingsleder eller andre) kalle inn eleven og foresatte for å kartlegge:
  - a. Forhold hjemme
  - b. Forhold på skolen, både psykososiale faktorer og fagvansker
  - c. Mistanke om psykiske eller somatiske vansker hos eleven (skal vurderes av fastlegen)
  - d. Andre attraktive aktiviteter utenfor skole og/eller hjem (fraværet skyldes skulking/adferdsvansker)
  - e. Andre forhold

Kontaktlærer/skole må også kartlegge om fagvansker kan være en del av bildet.

Referat eller tilbakemelding skal legges i elevmappen.

5. Ut fra innhentet informasjon om hva som kan bidra til vanskene, må det **snarest settes inn tiltak hjemme og på skolen** for å få eleven tilbake og avhjelpe vegringen. Dette kan være økt faglig mestring gjennom reduserte krav, økt trygghet gjennom relasjonsbygging, støtte på skoleveien, rettledning til foresatte fra helsesøster eller annet man ser er formålstjenlig. Ved behov kan tverrfaglig team, spes.ped.team, skolekontakt i PPT, barnevernstjenesten, kommunepsykologene og BUP konsulteres. Kontakt med disse tjenestene skal gå om avdelingsleder.

6. **Kontaktlærer har ansvar for å koordinere den videre prosessen** ut fra evaluering av hvordan tiltakene virker eller avklare at andre (helsesøster, rådgiver eller andre) tar denne koordineringen.

- a. Saken/problemet er løst-> det er ikke nødvendig med flere tiltak
- b. Fremdeles vegring, men eleven kommer på skolen -> helsesøster har samtaler med elev og/eller foresatte, kontakt med allerede involverte instanser, samt tiltak på skolen og hjemme opprettholdes.
- c. Fravær opprettholdes -> samarbeidsmøte (punkt 8).

7. Skolen v/kontaktlærer kaller inn til **samarbeidsmøte** med foresatte, kontaktlærer, representanter fra ledelsen og andre aktører som er inne i saken (for eksempel helsesøster, PPT, BUP, BVT).

- a. Eleven blir invitert inn i gruppa eller noen tar ansvar for å snakke med eleven i etterkant om hva en har kommet fram til.
- b. Gruppen drøfter situasjonen og utarbeider nye konkrete tiltak.
- c. Gruppen kan fremdeles bruke de ulike konsultasjonstilbudene og vurdere behov for henvisning til ulike instanser.
- d. Det blir avtalt tid for evalueringsmøte seinest etter 4 uker.

8. Dersom evalueringen viser at eleven fremdeles har fravær, blir **henvisning sendt PPS**. Dersom det er behov for hjelp fra flere instanser, kan slik kontakt bli opprettet parallelt med henvisning til PPS.

- a. Fastlege for utredning og behandling om mistanke om somatisk eller psykisk sykdom. (Viktig at eleven er med til legen).
- b. Barnevernstjenesten ved uro knyttet til omsorgssituasjonen eller alvorlige adferdsvansker. Slik melding er det rektor som sender fra skolen.

- c. Psykolog/psykologisk poliklinikk for veiledning til foresatte på håndtering av morgensituasjon hjemme og korttidsoppfølging til elever med lettere psykiske vansker.
- d. BUP via tilvisning fra fastlege ved mistanke om alvorlig psykisk vanske hos barnet.

Legg ved dokumentasjon om hvorfor en mistenker dette. Ventetid hos BUP vil være mellom 1 til 3 mnd og samarbeidsgruppen må se til at det blir jobbet videre med tiltak rundt eleven i perioden.

Minde skole november 2023